

**Välkommen till DIS Syds årsmöte
söndagen den 26 mars i Klippan**

DISkutabelt

medlemsblad för Föreningen för
Datorhjälp i släktforskningen, region
syd. DIS Syd.

Utgivningsbevis 21725

Upplaga

2 600 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare

Viveca Kristiansen

Redaktör

Mats J Larsson, mats@dis-syd.se

Tryck

Detta nummer utges endast som Pdf

DIS Syd

Porfyrvägen 20, 22478 Lund

Org.nr 846005-7527

Facebook:

www.facebook.com/ForeningenDISSyd

Hemsida: www.dis-syd.se

E-post: info@dis-syd.se

Årsavgift

Helbetalande 70 kr

Familjemedlemskap 35 kr

Medlemsskap i DIS centralt fordras.

Helbetalande 190 kr

Familjemedlemskap 95 kr

Adressändring

Anmäls alltid av medlemmar via:

<https://medlem.dis.se/medlem>

Annonspriser

Helsida 2 000 kr

Halvsida 1 000 kr

Kvartsida 800 kr

Åttondelsida 400 kr

Innehåll i Diskutabelt

- 3 Ordförandens spalt, nästa nummer och bilder i detta
- 4 Redaktörens spalt
- 5 Inbjudan till årsmötet i Klippan den 26 mars kl. 13
- 6 Min barndoms kök på 20-talet av Yngve Larsson
- 10 Disgen 2023.1 installation och priser av Torgny Larsson
- 11 Saxade tips & notiser
- 12 Institutet för språk och folkminnen av Viveca Kristiansen
- 13 Redaktör för DISkutabelt sökes
- 14 Eslöv-Höör Släkt- och folklivsforskare presenterar sig
- 15 Släktforskarvecka Skåne i juli 2023
- 16 DIS Syds program våren 2023
- 17 Programmet fortsätter, Hallands släktforskarförening, Distansutbildning i Disgen 2023, DISkutabelt som Pdf
- 16 DIS Syds styrelse, faddrar och övriga funktionärer

Välkommen till DIS Syd

Vi gör din släktforskning enklare

Vi erbjuder våra medlemmar i
Skåne, Blekinge och södra Halland:

- Hjälp och stöd med att använda datorn i släktforskning från vår supportorganisation (faddrar)
- Kurser, träffar och workshops i Disgen, Disbyt, Dispos och Kartor på flera orter i DIS Syd och digitalt
- Intressanta föredrag och trevliga släktforskarkontakter
- DISkutabelt är föreningens medlemsblad som innehåller erfarenheter, tips och föreningsnytt och kommer ut fyra gånger om året
- DIS Syd skickar regelbundet ett nyhetsbrev om aktuella frågor, kommande träffar och utbildningar.

När du blivit medlem i föreningen DIS så bjuds du på första årets medlemskap i DIS Syd. Vi hoppas att du ska fortsätta vara medlem hos oss.

Allt detta får du som medlem i vår förening. Det kostar 70 kr per år, 35 kr för familjemedlemmar och förutsätter att du även är medlem i riksföreningen DIS.

Vårhälsning från sydkusten!

Den 15 februari kom våren till Skånes sydkust, även om vi inte visste det säkert förrän sju dagar senare. Inte blev det någon metrologisk vinter i år heller, även om det var frost nu på lördagsmorgonen.

Mina snödroppar och vintergäck blommor för fullt sedan en månad tillbaka. Jag har inga blåsippor i närheten, men enligt tidningen skall både de och tranorna ha visat sig på flera platser i Skåne.

Att det inte alltid är vår på sydkusten i februari visar fotot på Bingsmarkens brygga från den 6 mars 2011.

På sidan fem i denna tidning finns kallelsen till *DIS Syds årsmöte*. Förutom de sedvanliga förhandlingarna kommer arkivarien Lisbeth Sällström att berätta om att samla, ordna och spara. Det är verkligen något vi släktforskare behöver hjälp med. Hemma hos mig finns verkligen inte det papperslösa kontoret. Även om mycket finns i datorn så behöver också det digitala arkivet struktureras på ett bra sätt. Jag hoppas vi ses i Klippan!

Jag hoppas du känner till att som medlem i DIS finns en gratistjänst som säkerställer att din forskning bevaras, *DIS Arkiv*. Dit kan du skicka in en säkerhetskopia från Disgen eller en Gedcom-fil från andra program, samtidigt skriver du ett avtal hur materialet skall bevaras och vem som har rätt att hämta ut det. Nya säkerhetskopior kan du sedan skicka in varje år för att hålla forskningen aktuell. I framtiden vill kanske dina barn eller barnbarn börja släktforska, då finns ditt bevarade arbete att hämta ut. Riktlinjerna anger du i DIS Arkivs släktforskar-testamente.

Jag har uppgraderat till Disgen 2023, den versionen innehåller många trevliga nyheter. Den nya *N-männinglistan* är förträfflig vid letandet av DNA-matcher. Att jag hade så många femmänningar hade

jag inte koll på. Nu förstår jag också att någon gren inte är komplett, så det blir mer forskning. Ortsträdet visas nu mycket tydligare när flikar har samlats till en sida och den nya källträdsautomatiken rekommenderas varmt för alla er som är nya användare eller inte har byggt något källträd redan.

Vill du veta mer hur Disgen 2023 fungerar? Då kan du delta i någon av *DIS Syds träffar* eller *Fråga en Fadder*, se vårt program på sidan 16–17, vårt nyhetsbrev eller på vår hemsida. Du kan även delta i någon av föreningen DIS anordnade digitala Disgen Caféer, se deras senaste nyhetsbrev. Vill du ha stöd och hjälp för att uppgradera Disgen ska du kontakta någon av våra faddrar, de hjälper dig gärna. Kontaktuppgifter finns på sista sidan i denna tidning och på vår hemsida.

Med önskan om en
fortsatt trevlig släktforskarvår!

Viveca Kristiansen
eder ordförande

Bidrag till DISkutabelt

Vill du dela med dig av dina erfarenheter av släktforskning med eller utan dator? Har du synpunkter på vår tidning eller vår förening. Vi tar gärna mot ditt bidrag i **DISkutabelt**. Kontakta i så fall vår redaktör Mats J Larsson på 070-372 75 01 eller mats@dis-syd.se. Manusstopp för andra numret 2023 är den 22 maj.

Material kan skickas till redaktören. Författare får granska sin artikel före tryckning. Citat ur **DISkutabelt** får göras om källan anges. För återgivning av signerade artiklar samt illustrationer krävs tillstånd av författaren, illustratören eller fotografen.

Fotot av flyttfågelstrecket på framsidan - ett säkert vårtecken - har tagits av Bo Lundgren. Viveca Kristiansen har bidragit med bilderna ovan och det är Hans Bjernevik som har plåtat redaktören. Lisbeth Sällström har bidragit med sitt porträtt och Torgny Larsson med illustrationerna till artikeln Min barndoms kök. Illustrationerna i Saxade tips och notiser är hämtade från Rötterbokhandeln. Bilderna i Vivecas artikel kommer från Institutet för språk och folkminnen.

Redaktörens spalt

Nu har den meteorologiska våren kommit, alltså enligt SMHI. Det skulle ha skett onsdagen i vecka sju i södra delarna av Sverige. Skulle våren ha anlänt till Malmö, där jag numera för min dagliga tillvaro? I så fall har inte fåglarna och den övriga naturen blivit informerade! Lördagen samma vecka när er redaktör sliter med att skriva denna spalt rapporteras tidigt på morgonen i radion att det sker ideliga avåkningar på E-sexan i höjd med Lomma. Tydligen glashalt norrut, men alls inte vid Fridhemstorget i Malmö när jag dricker mitt morgonkaffe. Nå strunt samma, isfläckarna smälter väl bort!

Denna årstid, som vi väntar på efter den långa hösten i Skåne – vinter har det ju inte varit tal om i år – är ju årsmötenas tid. De släktforskarföreningar som jag är medlem i kallar till årsmöten i slutet av mars. DIS Syd är först ut den 26 mars. Även i år lyckas vi pricka söndagen när landet övergår till sommartid. Tänk på det när ni tänker på hur ni ska ta er till Klippan där årsmötet äger rum det här året! Inbjudan hittar ni på sidan 5 i tidningen. Hoppas vi ses då! Det är bra mycket trevligare med vanliga årsmöten än den digitala varianten.

För egen del kommer jag att lämna styrelsen och sekreterarposten i DIS Syd vid årsmötet och jag gör det tillsammans med min gode vän Staffan Knös från Ronneby, tidigare ordförande i DIS Syd. Vi bägge grånade gentlemän tycker att det nu är dags för en förnyring av styrelsen.

Däremot verkar det som om läsarna får dras med mig ett tag till som redaktör för **DISkutabelt**. Som ni ser på sidan 13 så söker föreningen fortfarande en redaktör för tidningen. Fr.o.m. förra numret har vi tillsatt en redaktionsgrupp som hjälper mig med planeringen av tidningen. Förutom mig ingår ordförande Viveca, faddern Torgny och styrelseledamoten Bo, tillika förstesidafotograf, i gruppen, understundom kallad redaktionsrådet. Jag tycker att samar-

betet har fungerat väl de två nummer som redaktionsgruppen har verkat. Tanken är att gruppen ska fortsätta med en ny redaktör.

Den 28 mars respektive den 30 mars är det så dags för årsmöten i Lomma-Burlövs Släktforskare och Malmö Släktforskarförening. Ja – våren blir en hektisk tid! På tal om Malmöföreningen tjänstgör jag två tisdagseftermiddagar i månaden som släktforskarjour på Malmö Stadsarkiv. Det är bildande att försöka hjälpa besökarna att lösa deras släktforskningsproblem. Det påminner om min kurs *Mats frågelåda* på Nordöstra Skånes Senioruniversitet i Kristianstad som startade en ny termin för några veckor sedan. Skillnaden är att på Stadsarkivet får man ta frågorna på volley, medan jag på senioruniversitetet får frågorna en vecka i förväg, så jag kan förbereda mig.

I Lomma, min uppväxtköping, har jag deltagit i ett föredrag om kyrkogårdar. Föredragshållare var Ann-Britt Sörensen (f Randsjö), en tös som jag har känt sedan december 1945. Vi är födda med 18 dagars mellanrum och är väldigt söta på foton i koltåldern. Våra mödrar var ungdomsvänner, en vänskap som höll livet ut. Det var Ann-Britts föredrag som blev inställt i november p.g.a. snöoväder, men för några veckor sedan blev det av. Ann-Britt som jobbat och forskat på Sveriges Lantbruksuniversitet på Alnarp är en auktoritet på kyrkogårdar.

Igår var det ett år sedan Ryssland startade sitt orättfärdiga krig mot grannlandet Ukraina. Det är förfärligt att kriget fortfarande pågår. Kriget har dock medfört att Europa står enade i att stödja Ukrainas självständighet och stora delar av övriga världen har också tagit parti för Ukraina. Despoten i Kreml tycker jag påminner om en annan diktator som tvingade sina trupper ödelägga Europa och delar av Nordafrika för 75 år sedan. Vissa potentater lär sig aldrig!

Igår bevistade jag tillsammans med fyra studentkamrater från 1965 vår älskade engelsklärarens begravning i Limhamn. Sydsvenskan kommer att föra in våra minnesord om Sven Fjelner. Sven dog i sitt 99 år. Han deltog i våra studentjubileer på senare år. 2015 och 2017 minns vi hans spirituella tal och hans vackra tenor i sångerna. Vårt jubileum 2020 blev inställt p.g.a. pandemin.

I detta nummer startar **DISkutabelt** en artikelserie med att låta Släktforskarföreningar i vårt område Blekinge, södra Halland och Skåne, presentera sig och sin verksamhet. Först ut är Eslöv-Höör Släkt- och folklivsforskare på sidan 14. Tanken är att även Hembygdsföreningarna i vårt område ska presenteras i kommande nummer.

Huvudartikeln i numret är Yngve Larssons *Min barndoms kök på tjugotalet* som han tecknade ner ca 70 år senare (sidan 6-10). En hedervärd insats! Yngves son Torgny bidrar med en artikel om hur man installerar Disgen 2023.1 på sidan 10, medan Viveca Kristiansen på sidorna 12-13 berättar om Institutet för språk och folkminnen.

Jag hoppas som vanligt att ni får en nöjsam läsning. Och så ses vi på årsmötet i Klippan!

Mats J Larsson

på Sågenhuset i Klippan den 26 mars 2023

Söndagen den 26 mars kl. 13:00 – 16:00

**Sågenhuset, lokal Köpenhamn,
Ängelholmsgatan 9, Klippan**

För att underlätta vår planering är det önskvärt att de som vill delta i årsmötet anmäler sig senast den 21 mars. Anmälan gör man på formulär som finns på dis-syd.se.

Program

Årsmötesförhandlingar enligt stadgarna med förslag till bokslut för 2022, val till styrelse m.m. och beslut om medlemsavgift 2024. Årsmöteshandlingarna d.v.s. dagordning, verksamhetsberättelse, ekonomisk redovisning, revisionsberättelse, valberedningens förslag samt verksamhetsplan och budget för 2023 finns på vår hemsida dis-syd.se. Därifrån kan man skriva ut årsmöteshandlingarna om man så önskar.

Styrelsen informerar och frågestund

DIS Syd bjuder på fika Passa då på att besöka Disbytombud och DIS Syds faddrar som finns på plats för att svara på frågor och ge tips. Skånes Släktforskarförbund deltar med sitt populära bokbord. Där finner du intressanta böcker, DVD-skivor m.m.

Lisbeth Sällström, arkivarie, håller föredrag med rubriken **Samla - Ordna - Spara.**

"På biblioteket uppe på Tivolibunken i Höganäs fick jag mitt första lånekort på 50-talet. En enorm värld av fakta och fantasi öppnade sig där bland de tätt stående, mörka hyl-lorna. Som vuxen arbetade jag på Höganäs nya datoriserade stadsbibliotek på Köp-mansgatan. På 70-talet flyttade jag till Helsingborg och dess kulturnämnd, som var navet för stadsteater, bibliotek, museum, orkesterförening, konstnärlig utsmyckning och bidrag till studieförbunden. Min tredje och sista arbetsanhalt blev 35 år på Miljöför-valtningen i Hässleholm, fram till pensionering vid 69 års ålder. Nu är jag bokmässigt tillbaka i Höganäs - arbetar med arkivet hos Kullabygdens Släktforskare". /Lisbeth S

För tåg- och bussförbindelser till och från Klippan se Skånetrafiken.

Hjärtligt välkomna!

Min barndoms kök – på 20-talet

Min far föddes 1919 på en gård i Kärrabol i Jämshögs socken i nordvästra Blekinge. Gården var på 130 ha, varav 20 ha åker, med en ståtlig mangårdsbyggnad, uppförd på 1850-talet, samt ladugårdar, byggda i sten, och en stärkelsefabrik. Min far blev sedan själv bonde i en närliggande by, där jag föddes och växte upp. Hans mor dog när han var 8 år, vilket kanske bidrog till att han skrev ner en del om sin barndom. Han skrev som han pratade, så jag har delvis fått skapa sammanhängande meningar. Detta är ur det han skrev om köket i gården. Torgny Larsson.

När jag nu kommit upp lite i åren, då letar sig gärna tanken tillbaka i livet, till det man varit med om och upplevt. Det jag tycker är märkligt är att minnet kan rymma så mycket. Man kan plocka fram olika avsnitt av händelser, av glädje och sorg.

Nu skall jag med pennans hjälp försöka nedteckna ett skeende från min uppväxttid, jag kallar det *Min barndoms kök*, dess människor och livet däri.

Det kanske hörs lite "småfjuttigt", men för oss var det en hel värld, som ett centrum, det var hela livet för oss. Undra därför inte på att jag minns det så tydligt trots mina 73 år.

Först vill jag påpeka att jag minns mitt kök med glädje, dom såg nog likadana ut på de flesta gårdar, skillnaden var bara den att detta kök var mitt. Det är inte bara köket jag vill återge, utan det är också en hyllning till alla de människor som gick ut och in där och de som arbetade där (från pigan som läste Fader vår för Emmy och mig när mor låg sjuk, till olika hushållerskor, pigor och drängar). När mor dog var jag 8 år, och därefter hade vi olika hushållerskor. Vad jag minns var det alltid rent och fint hos oss. Det nyskurade trägolvet med rena trasmattor på. Det var alltid nylagad god mat till oss alla. Det var rent och fint, inga sura miner. Alla var glada och nöjda med sin lott. Våra anställda var lika hemma där som vi. Dom var måna om oss och vårt hem. Det var arbetsamma och fina människor. Jag minns dem med stor tacksamhet. En viktig sak, det var alltid god tillgång av torr och fin ved, den kunde vi slösa med så mycket vi ville.

Följ med in, vi står på en präktig trappsten och stannar till en stund. Till vänster syns något dyngaktigt. Det är det också. Det kommer av att man kastade ut tvättvatten och dyligt, där sen flugor och kryp trivdes.

Fastan

Väl i *fastan* (förstugan), som är belamrad med halvslitna tofflor och annat gångbart, är väggarna fyllda var hyllor och klädesplagg. I vänstra hörnet stod en stor tunna som kallades för *slobbatunnan*. Där hälldes diskvattnet i. Detta bar sedan pigorna i spannar till svinen. Märk detta, att vi hade varken vatten eller avlopp, utan vatten bars in från brunnen, sen diskades i en balja och det skulle sen tas till vara till svinen. Ovanför

den tunnan var ett skåp placerat, så kallat spikaskåp, där all spik förvarades. Eftersom jag som liten grabb var intresserad av hammare och spik, så stal jag spik ur skåpet. För att hitta de rätta spikarna så ramlade det ofta spik ner i tunnan. Jag tänkte hur skall det gå för de grisar som skulle dricka av dess innehåll. Vad skulle jag då med hammare och spik till. Jo bland annat till min lekstuga och annat, t.ex. en harv, som det gick mycket med spik till.

Farstuns storlek bedömer jag 1,5 x 3 m. Den skulle rymma mycket, ibland kunde det vara knepigt att ta sig igenom där, vi var ju ganska många som passerade där flera gånger dagligen. Det var ju hushållerskan som skulle bära in ved och vatten flera gånger om dagen, två pigor som kom med mjölken, morgon och kväll för att separera. Det var drängar och dagsverkare med sina tofflor och storvästar som skulle ha plats, liksom far och Hugo, Emma och jag. Våra grannar, Elof och Alfred Björnsson kom också ibland. I dag frågar jag mig hur i all världen kunde det bara fungera. Det var ännu flera, pigorna skulle ut med skummjolk och diskvatten till kalvar och svinen, drängarna bar ut sädessäckar till kvarnskjutsen. Sen skulle mjölsäckarna genom fastan och köket och en trappa upp där de hölldes upp i stora kar. Pigorna tog ut mjölet i spannar och ut samma väg till ladugård och svinhus. Det är väl inte att undra på att jag minns mitt barndoms kök så väl, och ännu har vi bara kommit till fastan.

Nu går jag in i det stora köket. Nej stopp ett ögonblick, jag skall tvätta mina händer först. På en bänk i fastan fanns ett tvättfat. För att få vatten i det så fick

Farfar Olof till höger framför huset. Dottern Emmy vid hästarna.

man öppna dörren till köket. Där stod alltid två spannar med vatten. Med en skopa tog man kallt fint vatten och slog i tvättfatet, (var spannarna tomma fick man ut till brunnen och hämta).

Separatorn

Så sparkar jag av mig tofflorna och stiger in i köket, kanske tar jag en klunk av det friska brunnsvattnet med skopan (den dricker vi alla ur). Till vänster om vatten-spannarna vid fönstret står en separator fastsatt på en jättegrov plank. När pigorna kom in med mjölken så slog de upp den i en behållare ovan separatoren, och drog igång separatoren. Det var ganska jobbigt ty det var en stor *kula* som skulle komma till en viss hastighet. När en klocka slutade ringa var det rätta hastigheten. Då öppnades en kran under behållaren och mjölken rann ner till kulan, sen kom skummjölken åt ett håll i en spann och grädden till ett krus. Pigan som drog i veven var väl inövad. Separatoren lät som musik och hon sjöng ofta till den. Jag minns de gamla populära sångerna, t.ex. *Det sker blott en gång* och *Säg vad gör det att jag kysser andra*. Jag beundrade separatoren som kunde skilja på skummjolk och grädde. Pigans sång gillade jag, där bodde inga sorger eller bekymmer för morgondagen, hon hade ju en hel krona om dan för tio timmars jobb.

Vi följer väggen vidare. Diskbaljan stod någonstans där också, sen ett fönster till. Framför det en hög bänk. Ingen märkvärdig sådan, var av bara bräddor, och där rullade hushållerskan ut brödkakor och bullar. Om sommaren fanns det gott om flugor på den. De sökte väl något att äta där. Jag roade mig med att dra snabbt med handen över där, för att se hur många jag kunde fånga. Rekordet minns jag inte.

Nästa vägg med bänk och lådor, över tallrikshylla, sen kom dörren till storstugan. Dit in skall vi inte nu, där var vi så sällan. Sen kom det kanske viktigaste i köket, först vedlådan uppe på spishällen, till höger den stora bakugnen, sen vedspisen. Över detta en stor skorstenkupa med ett stort spjäll att öppna. Där kröp alltid sotaren upp med alla sina viskor och rep. Jag hjälpte väl också till att bära in ved om vintern. Då det var snö körde jag med släde och staplade den i vedlåren. En flatbottnad baktråg hade jag spikat fast på kälken, och lastade den fullt med ved i vedbon. Där var ofta en stor snödriva som jag hade gjort en tunnel igenom. Där körde jag kälken med ved igenom med bra fart. Jag låtsade att det var själva Nordexpressen som kom. Med så fina möjligheter till transport hann inte hushållerskan med att elda upp veden så fort.

Spisen

Nu skall vi se på spisen en stund. Den var nog från 1800-talet och jag minns aldrig att den förnyades. Dels var det den enda värmekällan i köket, dels skulle ju all mat lagas på den och allt varmvatten värmas. Innan hushållerskan fått eld i spisen var hon nog lite frusen om

örönen, särskilt om vintermorgnar. Runt om spisen var en vitrappad mur som alltid till jul skulle nymålas. Nu när vi är i spisvrån så är sotaren värd ett omnämnande. Han kom cyklande på sin gamla cykel med viskor och rep. Svart var han jämt. Det enda som hade annan färg var munnen som lyste röd och ögonen som var vita. Jag tyckte han var läskig och var lite rädd för honom. Det hände att jag gömde mig i en garderob när jag fick höra att han skulle komma. Egentligen var han nog snäll. Sen kröp han med sina redskap över spishällen, öppnade luckan till skorstenen och försvann upp. Jag tyckte detta var rent fantastiskt att krypa upp genom en skorsten. När jag sen gick ut för att se vart han tog vägen så satt han uppe över huset på skorstenen och firade ner och upp sina kulor och ryskor, rent otroligt i mitt tycke. När han sen kom till ett dukat bord, så åt han så länge det fanns mat på bordet, han var nämligen hemifrån i veckor, så när det bjöds var det bäst att passa på. Det kanske dröjde till nästa matbord. Aldrig såg jag att han tvättade sig någon gång, han var alltid svart.

Bakugnen får vi inte gå förbi. Den var jättestor. När det skulle bakas så langade hushållerskan in en hög med bakved i ugnen och tände eld på den. När den brunnit ut var det en stor hög med glöder som lyste eldröda. När dom falnat tog hon en enrisruska som var fastsatt på en lång trästång. Först doppade hon ruskan i vatten, sen sopade hon runt i ugnen med den. Det fräste och knastrade. Sist drog hon ut askan. Nu hade ugnen fått den värme den skulle ha. Detta var jag en ivrig åskådare till och tyckte det var intressant. Jag återkommer till brödbakningen senare. Först skall vi vandra vidare i köket.

Loftet

Där den vita muren slutade tog *loftatrappan* vid. Först tre, fyra trappsteg, sen en dörr. Öppnade man den så ledde trappan upp till andra våningen. Där var också fantastiskt. Först var mjölloftet med flera olika mjölbingar. En för havremjöl till kor och grisar. En för rågmjöl till grovt bröd och en bing med siktat vetemjöl. Av det bakades vete- och siktebröd.

Där fanns en skrubb och en stor mangel som två människor måste dra i var sin ända. Stora stenbumlingar var staplade på den så det skulle bli tyngd i den. Det som skulle manglas sveptes runt två rullar under mangeln. När jag blev så *hög* att jag nådde upp, då drog jag i ena änden. Det var en vägg bakom båda som drog. Ibland satte jag sån fart i den så den andre pressades platt mot väggen. Det tyckte jag var kul.

En dörr ledde in till pigkammaren. Oj, vilket rum förstås. Den stora skorstenen var som en vägg. Där fanns ingen eldstad, den kunde bara bebos om sommaren. Då hade vi två pigor som hade sin bostad där. I kammaren fanns en dörr. Den ledde in till en stor skrubb, där det alltid förvarades *bast*. Det var bark man tog av lindar. Dessa torkades och blev sega och starka och användes

Strävsamt arbete på åkrarna. Med Olofs finska krigsbarn Raili i mitten.

att knyta mjölsäckarna med. Som ni förstår så togs mycket från skogen och naturen och användes på olika sätt.

Alla dessa utrymmen, som skrubbar och prång, som fanns i det stora huset gjorde mig rädd. Där var för det mesta mörkt. Jag trodde att spöken bodde där. Dom äldre pratade mycket om spöken. Jag trodde på dem och blev rädd.

I de andra utrymmena på vinden förvarades all säden från gården. När vi skulle köra till kvarns så skulle sädessäckarna bäras nedför nämnda trappa, genom kök och fasta till kvarnskjutsen. När sen den kom tillbaka från kvarnen så bars mjölsäckarna upp igen och hälldes upp i de olika bingarna. Sen bar pigorna med spannar dagligen mjölet nedför trappan och genom kök och fasta så mjölet yrde omkring.

Ja, var inte mitt kök fantastiskt. Tänk er själva där ni sitter i era moderna och finputsade kök.

Vid tröskningen bars all säd upp på andra och tredje våningen genom finfastan. Då fick söndagskostymen flytta på sig. Där uppe jagade sen råttor och katter varandra. När man slog upp säden i säckar följde ofta högar, som kattorna gjort, med i säcken. Jag tänkte att kvarnstenarna gick lättare av det. Emmy och jag var ofta där uppe och lekte med alla möjliga grejer som fanns där.

Källaren

Nu åter i köket. Vi fortsätter runt trappan. Där var en gång till matrummet. Där åt vi alltid, så därför serverades aldrig någon måltid i köket. Till vänster i gången under *loftatrappan* fanns en stor golvlucka. Den fick man fälla upp. Där fanns en trappa som ledde ner i källaren. Ska vi våga oss ner där? Det var bäst att ta det försiktigt och känna sig för hur man gick. Det fanns en ljuspunkt längre fram där nere. Det var dyrt med ljuspunkter, bara en i varje utrymme. En smutsig 25W lampa lyste vad den förmådde. Alltid när jag var där nere tyckte jag det var *hemskt* med stenar och smuts runt om väggarna. I första rummet fanns ett cementat

skåp med stål nät för att inte råttorna skulle komma åt de matvaror som förvarades där. Längre in i andra rummet låg matpotatisen och över dem en brödhylla, som hängde ner från taket. På den staplades brödkakorna. Detta för att inte råttorna skulle lyckas hoppa upp och äta på dem. Råttorna fick stå bland potatisen och nosa uppåt. Tänk när det kom nybakade brödkakor på hyllan, då doftade det nog gott i råttnosarna. Det var nog många som försökte sig på ett hopp uppåt. Vid andra väggen fanns ett stort *fläskakar*. Där fanns alltid fläsk nerlagt i *saltlake*. När vi slaktade en gris så plockades det äldre fläsket upp ur karet, sen lades det nya fläsket underst och det äldre överst. Det skulle vi ju äta upp först.

Matrummet

Nu har vi fått nog av källaren. Nu måste vi upp i ljuset och ner med lemmen och pusta ut. Skönt att man klarade sig upp. I matrummet stod ett stort matbord. Vi satt runt det på dels en träsoffa, dels *bänkar* när vi åt de olika måltiderna. En lampa i taket spred sitt sken över vårt dagliga bröd. Far satt alltid vid bordsändan. Där var en stor brödkaka framlagd. Den tog han i sin famn och med brödkniven skar han runt kakan skivor till var och en av oss. Det gjorde han fint, han hade nämligen stor vana i det.

I matrummet fanns också en vedkamin och ytterligare ett par träsoffor. Om kvällarna bäddades dom upp. Där låg hushållerskan och sov. Om vintern låg också en piga där. I detta rum bespisades vid potatisplockning och tröskning 15-20 personer, så då kan ni tänka er vad potatis och *sågel* det gick åt till alla dessa matfriska och sultna människor. Allt skulle tillagas på den gamla vedspisen i köket.

Tillbaka i *korridoren* fanns till vänster ytterligare en dörr. Genom den kom man in i *spiskammaren*. Den var rundligt tilltagen. Det var ett litet rum med ett fönster mot norr. Här fanns skåp, bord och hyllor med olika grejer på. Skålar med gräddor från separatorn, smörkärna på golvet, en stor glaspumpa innehållande lingonsylt. Där fanns en 10 l kagge med dricka till middagarna, även mjölk. Jag minns när jag kom om kvällarna från fotbollsspel med mina kompisar. Då var jag både trött och hungrig. På bordet i spiskammaren fanns alltid ett stort fat med söt mjölk från kvällens mjölkning. Denna skål fattade jag med båda händerna och satte till munnen. Sen drack jag mig otörstig och mätt. Det var nog mer än en liter som förpassades till min mage, det var härligt. Även här fanns det objudna gäster, det vittnade rätthålen om runt väggarna.

Baktråget

Ja, då har vi vandrat runt mitt kök men vi är inte färdiga ännu, ty mitt på golvet i köket, uppenbarade sig säkert

en kväll i veckan nämligen ett stort baktråg. Det fanns på en ställning på fyra ben. En stor degmassa fanns i tråget. Det skulle stå där över natten. Nästa dag eldade hushållerskan i ugnen och med knutna händer bearbetade hon degen. Jag tyckte hon var stark och smidig, nästan som en boxare. Sen delade hon upp degen i lagom stora bitar, som hon rullade till en pyramid som sen med händerna plattade till brödkaka. Det blev åtskilliga kakor som hon sen med *gresla* skjutsade in i den uppvärmda ugnen. Allt detta iakttog jag med stort intresse och jag tyckte att hushållerskan (det var ombyte på dem) hade en fin teknik i varje arbetsmoment. Både armar och ben rörde sig smidigt och vant och jag beundrade henne mycket. När brödet blev bra bakat var hon glad, men det hände att det blev mindre bra (så att säga skorplöpet). Det betydde att det fanns bara skorpa. Runt kakan inuti fanns ingenting. Då bredde vi smör runt på skorpan och så åt vi. Skulden för såna misslyckade bak fick rågen, nämligen att den var fel inbärgad o.s.v. men nästa gång blev den bra igen. När det grova brödet var färdigbakat (vi åt mest grovt bröd), då bakades en massa vetebullar. Sen delades en del av dem och torkades till skorpor. Dessa tyckte jag var jättegodas, jag bröt sönder dem i en stor tallrik och hällde mjölk på och åt med sked, men jag åt också med munnen direkt i tallriken och låtsades att jag var en liten gris. Allt var så gott och härligt att jag som liten grabb tyckte att livet var härligt, så jag njöt av allt jag fick uppleva i mitt kök.

Smörkärningen

Smörkärningen får jag ej gå förbi. Vi hade en stor kärna liknande en balja med lock och med en vev på ena gaveln. Då det var lagom med grädde i spiskammaren händes den i kärnan. Sen vevades det runt, ty inne i kärnan fanns trävingar som gick runt och vispade i grädden tills det blev smör. Sen skulle smöret bearbetas för att få ut vattnet ur det, och saltas. Som biprodukt blev det kärnmjölk. Det dracks med förtjusning till middagen av somliga, knappast av mig. Kärningen var inte så lätt jobb. Jag minns inte så noga, men det gick visst inte så lätt att få smör ibland, t.ex. när det var åska i luften.

Ibland sattes en vävstol upp för att väva trasmattor o.d. och då placerades i köket en stor varpa som räckte från golvet upp till taket. När den gick runt smet jag in i den ibland och satt där på en "arm" och åkte runt, det var som en karusell.

Dasset

När ni läser om mitt kök så kanske frågar ni er hur det var med det rent sanitära. Som jag förut beskrivit så hade vi ett tvättfat i fastan. Något annat minns jag knappast. Att jag duschade eller badade under vinterhalvåret kan jag inte erinra mig. Det gjorde jag bara

om sommaren, då jag badade i ån eller sjön och det var långt dit. Toaletten (eller dasset, naturligtvis utedasset) fanns i ett uthus andra sidan vedbacken. Det var rymligt tilltaget. Där var plats för tre samtidigt, två stora och ett litet hål. När det var mörkt om kvällarna fick vi ta sällskap med far dit ut. Där satt han och rökte så hela skithuset var en enda kolmila (kanske fick jag min avsky för rökningen där). Om ljusan dag var jag modig nog att besöka detta ställe själv, där fanns alltid Åhlen o Holms katalog. Den kunde man titta igenom och drömma om olika grejer, mer än dröm blev det sällan.

Där tolkade min far livet så här: *Snart är denna dagen faren, snart har året nått sitt slut, Du ska så och du ska skörda, som Din far har gjort förut.*

Jul- och nyårsfirande

Julen och nyårsfirandet tyckte jag var stora högtider. Julafton var en jättegig dag tills allt var avklarat, och tid att ta plats vid bordet med den goda julmaten. Granen turades Sven Persson och *grävliga-Alberten* med att hugga till oss. Dom fick alltid en julkapp t.ex. en femma och julgodis. Granen placerades i storstugan framför moraklockan. Det var inte så ofta vi var där, bara när det eldades i kakelugnen. Muren i köket var vitkalkad och ny, vaxduk på bordet, skinkan färdig, dricka, sylta och lutfisken plus julgröten klara, och far malde senap med en stor kanonkula i ett lerfat mellan knäna. Kanonkulan hade visst skjutits med en gång (kanske slaget vid Narva). Den var nämligen skadad vid ena sidan, och den skadan ville far ha uppåt så att den inte skulle skada lerkruket. Jag undrade hur länge det skulle hålla. Senapen var så stark så jag tror att far måste ha skydd för ögonen. När vi sen samlades runt julbordet med all den goda maten, ja då kändes det att det var jul. Tomten fick vi aldrig se, men vi hörde honom stampa inne i storstugan. När vi senare kom in där så låg det några paket under granen. Drängen och pigan, ja hushåller-

Välförtjänt kaffepaus. Yngve andra från vänster.

skan också, fick var sin jultallrik med julgodis och en peng. När bordets rätter hade avnjutits sattes julmaten på ett bord i köket. Där blev det ju kallt på natten när elden i spisen slocknat, och tomten skulle ju också ha av den. Vi skulle ju alla sova nu, för på morgonen skulle vi upp tidigt, för vi skulle till julottan i Jämshögs kyrka, och det var ju en mil dit. Nyårsafton for vi till farfars i Tulseboda. Där träffades alltid släkten denna dag. Senare gick vi i Kyrkhults kyrka. Där var det många ljus och högtidligt. Om det var snö togs dessa färder med skrinna på fina snövägar med bjällerklång.

Besökare

Det var även andra människor som kom in i vårt kök, bland andra var det *luffare*. De hade en benägenhet att komma när vi åt kvällsmat. Plötsligt så stod dom där innanför dörren (minst två i sällskap) som jag tyckte *hemska* gubbar. Dom bugade med hatten i handen och bad om lite mat samt någonstans att ligga för natten. Jag minns alltid att dom fick sitta fram till bordet och äta, sen blev dom visade till stallkammare eller höskul-len för att sova. Far var noga med att förvissa sig om att dom inte fick ha tändstickor på sig. Med åren fick jag den uppfattningen att dessa luffare var snälla och jag minns aldrig att dom gjorde oss något ont. När dom

hade fått lite mat och sovit för natten vandrade dom vidare mot nya äventyr.

Så var det gårdfarihandlare och ville sälja olika varor som salt sill, tyger m.m. Skärslipare kom cyklande med en hel hop med sliputrustning och ville slipa våra knivar så tjänte han en tjugofemöring. Det hände att tattare kom åkande i vagn efter en hästkrake. Dom kunde vara flera familjer. Dom bara tiggde och jag kände mig rädd för dem.

Dessa minnen jag nu nedskrivet står så tydligt för mig trots att det är 65 år sedan, så detta mitt Barndoms kök måste ha varit något speciellt för mig. Skulle jag sen berätta vad jag som barn fick uppleva i stall och ladugård, på åker och äng, bland människor och djur, ja då skulle denna berättelse aldrig ha nåt slut. Det få bli en annan berättelse.

Nedtecknat den 7 febr. 1992

Yngve Larsson

Källa: Min fars skrivna berättelser som sonen Torgny Larsson har tillhandahållit.

Bilder: Fotona är i privat ägo.

Disgen 2023.1

När DIS funktionärer (faddrar, utbildare, etc.) fick börja testa Disgen 2023 i skarpt läge i slutet av november 2022, upptäcktes en del problem, som inte var allvarliga för att använda programmet, men som vi ville rätta innan det frisläpptes officiellt till alla medlemmar. Därför finns nu en uppdaterad version Disgen 2023.1 att hämta på hemsidan och installera.

Installation

Du hämtar installationsprogrammet för Disgen 2023.1 från DIS hemsida > Verktyg > Disgen.

Vid installation ersätter det nya programmet tidigare versioner av programmet. Dina olika datamappar påverkas inte av installationen, de finns kvar som tidigare – inget *försvinner*.

Första gången du öppnar en av dina Disgen-datamappar från en tidigare version (2016-2021), då uppdateras databasen för användning i Disgen 2023.1 (enbart).

Licens för Disgen 2023.1

När du installerat Disgen 2023.1, och inte redan köpt licens för Disgen 2023, då måste du köpa en licens. Bäst gör du det i programmet, i menyn > *Hjälp* > *Köp Disgen*. Du får då din licensnyckel för denna version skickad till

dig. Priset är olika beroende på vilken version du senast betalt för. Licensnyckel kopierar du och klistrar in i programmet, *Hjälp* > *Aktivera licens*.

Om du redan har köpt Disgen 2023 så är det samma licensnyckel för Disgen 2023.1.

Om du behöver hämta licensnyckeln igen, då gör du det på DIS hemsida: medlem.dis.se/download

Priser

Uppgradering från	Pris
Disgen 2021 – köpt efter 1 nov 2022	0 kr
Disgen 2021 – köpt före 1 nov 2022	150 kr
Disgen 2019, 2018 eller 2016	350 kr
Disgen 8	350 kr
Disgen 7	750 kr
Ej köpt Disgen tidigare	750 kr
Avbrutet medlemskap	750 kr

Torgny Larsson

Disgenfadder

Saxade tips & notiser

Premiär för ny podd med kulturarv i fokus

Den 2 februari 2023 hade Hembygdsförbundets nya podd *Resten är historia* premiär. I den är det begreppet kulturarv som står i fokus: Ett begrepp som för många känns självklart medan det för andra är tämligen ludigt.

Det första avsnittet behandlar frågan *Vad är egentligen kulturarv och varför är det viktigt?*. I det hör vi Eric Fugeläng, chef på avdelningen för kulturarvsutveckling på Riksantikvarieämbetet. Programledare är Ninos Josef, professionell dansare och skådespelare, tidigare chefredaktör för Kultwatch. Till en början får vi ett historiskt perspektiv på själva begreppet och vilken roll kulturarvsarbete har haft genom tiderna.

Podden går att streama på Spotify, Apple Podcast, Google Podcast och via länken: anchor.fm/sveriges-hembygdsforbund.

Ny guide för nybörjare på Rötter

Rötters nybörjarguide har utökats rejält. Där finns numera inte bara nybörjartips utan även nyttiga länkar och gratismaterial. Släktforskning är en hobby som hela tiden lockar nya utövare, och förbundet har därför lanserat en helt ny steg för steg-guide på sin hemsida Rötter.

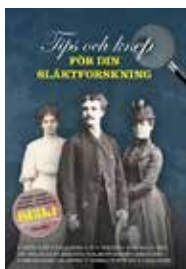
Under rubriken Kom igång finns en betydligt utökad avdelning med tips och instruktioner för dig som vill komma igång med din släktforskning.

Inte bara nybörjare har glädje av sidorna. Det finns bland annat en avdelning för dig som är nyfiken på dna-släktforskning, färdiga ansedlar och antavlor för utskrift, samlat länkar för släktforskning i andra länder och tips på bra gratissidor för släktforskaren.

Nybörjarsidorna lyfter också på ett tydligare vis fram alla goda anledningar att gå med i en släktforskarförening och vad som finns på Rötter. Starta guiden: www.rotter.se/for-nyborjare.

Tips och knep för din släktforskning

Du har väl inte missat samlingsvolymen *Tips och knep för din släktforskning*? I den har Släkthistoriskt Forum samlat sina bästa metodartiklar från sitt magasin under åren 2016-2022 och finns att köpa i Rötterbokandeln (pris 169 kr).

Tipsen är saxade från Sveriges Släktforskarförbunds hemsida Rötter och DDSS.

Musik till vardag & fest

Betydelsen av musik till vardag och fest ska aldrig underskattas. Under arbetet, på logdanserna, marknadsplatser och inte minst i kyrkan sjöngs, spelades och lyssnades det förr på massor av musik. Men hur lät den? Och vad sjöngs det om? Om det berättar temat i det nya numret av *Släkthistoriskt Forum* (Nr 1 2023).

Historia för släktforskare Årets bok om svensk historia

I hård konkurrens har en historiebok för släktforskare har korats till årets bok om svensk historia. *Sveriges historia för släktforskare*, skriven av Roger Axelsson, Carin Bergström, Carl Henrik Carlsson och Sofia Ling, har röstats fram som *Årets bok om svensk historia 2022*. Boken spänner över sju hundra år av Sveriges historia, men liksom släktforskaren börjar den i det nära förflutna och söker sig allt längre bakåt – så långt som källorna brukar kunna föra släktforskaren. De fyra författarna är både historiker och erfarna släktforskare.

Öknamnsdatabas i Örkeneds socken

Sedan några år tillbaka håller en grupp på att inventera öknamnen i Örkeneds socken. Förr hade de flesta personer vedernamn, eller öknamn som vi kallar dem till vardags. Inventeringen går ut på att notera vedernamnen/öknamnen, försöka klarlägga deras ursprung, samt att samla in uppgifter om personerna, som burit namnen. Öknamnsdatabasen tillhandahålls gratis på *Demografisk databas Södra Sverige* (ddss).

Släktforskarens lilla faktabok 4

Nu har den fjärde delen kommit i serien *Släktforskarens lilla faktabok*. Den är skriven och sammanställd av Michael Hoffsten, precis som de tidigare delarna.

Exempel på frågor som får svar; Vad avled man av 1912? Vilka kyrkböcker har förstörts? Vad kostade bensinen 1950? Hur långa var männen i Europa 1860 och vad kostade det att åka tåg 1915?

Släktforskarens lilla faktabok 4 ger dig blandad statistik, fakta och annan information som är till glädje för släktforskaren. En bok för både nytta och nöje! (Pris 69 kr i Rötterbokhandeln).

Institutet för språk och folkminnen

För att få mer kött på benen till våra förfäders liv och leverne, kan vi släktforskare bygga på med annan fakta, utöver namn och datum från kyrkböckerna. Det finns flera digitaliserade arkiv tillgängliga att utforska hemifrån.

Institutet för språk och folkminnen, Isof, är en statlig myndighet. De har som uppdrag att samla in, bygga upp och sprida kunskap om språk och kultur i Sverige.

Myndighetens ledning och administration finns i Uppsala, men de har avdelningar i Göteborg och Stockholm. Tidigare fanns även en avdelning i Lund.

I över hundra år har Isof dokumenterat och samlat in kunskap om språk, namn och folkminnen till sina arkiv. Det finns uppteckningar, ljudinspelningar, illustrationer och fotografier.

Arkiven är uppdelade i bland annat Dialektsamlingar, Folkminnessamlingar, Ortnamnssamlingar och Personnamnssamlingar. Det finns även bild- och musiksamlingar samt personarkiv.

Några av de digitala arkiven som kan vara intressanta för oss släktforskare refererar jag till nedan. Men det finns mängder av annat intressant material på deras hemsida att fördjupa sig i (se länkar i faktarutan på nästa sida).

Folke

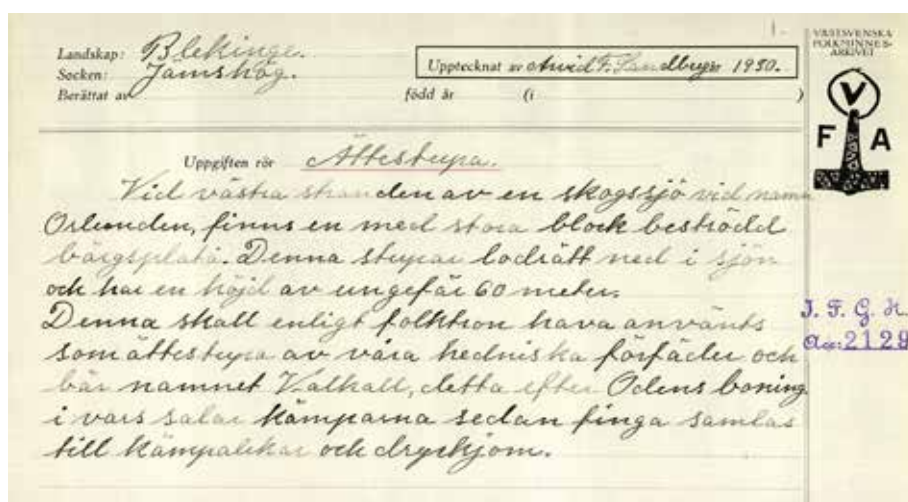
Den senaste digitala tjänsten är Folke, den består av två digitala arkivtjänster - Folke sök och Folke forska (se faktarutan).

Det arkivmaterial som presenteras i Folke består för närvarande av folkminnesuppteckningar från samling-

ar vid Avdelningen för arkiv och forskning i Göteborg (AFG), mer fylls på efterhand. Materialet är från slutet av 1800-talet fram till mitten av 1900-talet och handlar om folklig kultur, vardagsliv och traditioner. Dessa uppteckningar skannas och transkriberas.

Här kan Du bidra till att göra samlingarna mer tillgängliga för andra genom att hjälpa till med transkribering av de handskrivna texterna.

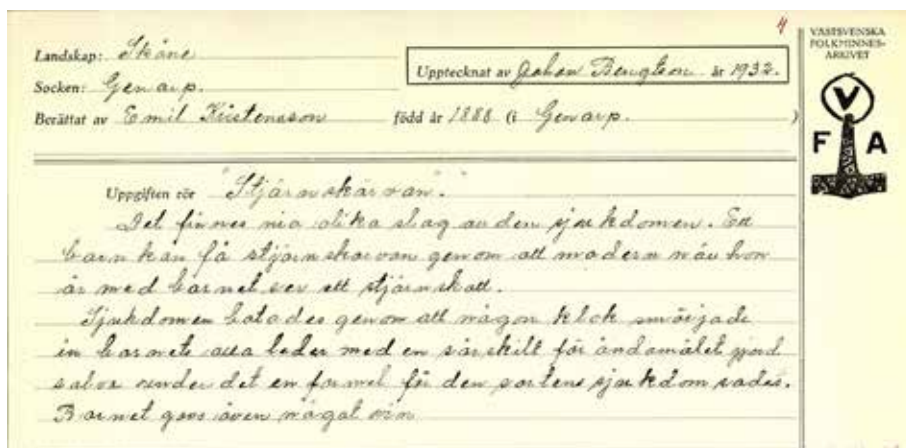

Exempel på uppteckning från Jämshög 1880

I Folke sök kan du via en karta leta dig fram till en viss ort, för att där se om det finns någon relaterad uppteckning.

För ett år sedan lanserades den digitala arkivtjänsten. Folke sök innehåller tusentals folkminnesuppteckningar som går att söka i, ladda ned, men också transkribera (skriva av). Uppteckningarna är insamlade under 1900-talets första hälft och berör 1800-talets berättartraditioner och föreställningsvärldar, årets högtider och livets festseder, vardagsliv på landsbygden och i städerna. Arkivtjänsten Folke sök har utvecklats och uppdateras med mer material, och digitaliseringsarbetet pågår ständigt. Samtidigt har hjälpen från allmänheten lett till att över 4 000 folkminnesuppteckningar har transkriberats. Under 2023 kommer mycket att hända – exempelvis kommer Folke sök att uppdateras med dialektinspelningar. På så vis kommer Folke sök inte enbart innehålla skriftligt material, utan också ljudande.

I Folke forska kan du göra mer detaljerade sökningar på kategori eller ord i den avskrivna texten. Det går det även att snäva in sökresultat till exempel på socken och informan- tens födelseår.

Exempel på uppteckning från Genarp 1888

Tips! Om du följer Folkes Facebookgrupp får du många tips och nyheter om arkivet. Med jämna mellanrum har de även digitala föreläsningar (länk i faktarutan).

Ortnamnsregistret

Ortnamnsregistret utgör en digitaliserad version av det topografiska registret i Namnarkivet i Uppsala. Här kan du söka efter ortnamn i Sverige samt från Åland och Estlands svensksbygder. Det finns också ett stort antal namn dokumenterade över våra nordiska grannländer och övriga världen.

Skånsk ortnamnsdatabas

För oss i Skåne är nog den skånska ortnamnssamlingen som finns vid Arkivcentrum Syd i Lund mest intressant. Den omfattar omkring en miljon arkivkort med ortnamnsbelägg, uppteckningar, tolkningar och litteraturhänvisningar.

Sök efter ortnamn, bebyggelse- eller naturnamn direkt i [Skånsk Ortnamnsdatabas](#). Databasen är en guldgruva till hjälp för tolkning av kyrkböckernas namn på byar, gårdar med mera.

Det finns ett antal publikationer utgivna över Skånes ortnamn, dessa går att läsa digitalt på hemsidan eller att köpa. Tyvärr finns inte alla häraderna sammanställda ännu, för närvarande är 17 av Skånes 23 häraderna klara. Den senaste publikationen, Villands härad och Kristianstads stad, släpptes 2016.

Dialektkartan

Här finns inspelat material från 100 års arbete med att dokumentera dialekter och talspråk. Har du tur finns kanske din släkting med bland de som har intervjuats, eller kanske någon annan person från trakten.

I samlingarna finns det uppskattningsvis 25 000 timmars inspelat tal. Här går det också söka via karta.

Matkartan

I denna databas hittar du berättelser, recept och annat arkivmaterial som rör traditionell matkultur. Det går att söka via karta eller via typ av råvara och produkt. Om du känner för att laga *Stuvat kalvkött från Gråmanstorp* eller *Beslöjade bondpigor från Höör* finns recept att hämta. Bondpigorna består av rivet stekt grovbröd med choklad, sylt och grädde. Låter inte helt oävet.

Viveca Kristiansen

viveca@dis-se

Länkar

<https://www.isof.se/>

<https://www.isof.se/arkiv-och-insamling/digitala-arkivtjanster>

www.facebook.com/folkminnen

www.facebook.com/groups/anvandafolke.isof.se

Redaktör för DISkutabelt sökes!

Brinner du för kommunikation och släktforskning?

DIS Syd söker Dig som tycker det är intressant och roligt att skriva och sköta en tidning på ideell basis. Du får gärna ha ett journalistiskt sinne och vara intresserad av släktforskning.

Redaktören har hjälp av en redaktionsgrupp att utforma vår medlemstidning.

Vi söker nu en efterträdare till vår redaktör som lämnar sitt uppdrag i vår.

Välkommen att kontakta ordföranden i DIS Syd

Viveca Kristiansen, 073-833 24 64, e-post: viveca@dis-syd.se

Eslöv - Höör Släkt- och folklivsforskare

DISKutabelt erbjuder släktforskar- och hembygdsföreningar i vårt område Blekinge, södra Halland och Skåne att presentera sig och sin verksamhet i vår tidning. Först ut är Eslöv-Höör Släkt- och folklivsforskare.

Har du släkt i Eslöv eller Höör med omnejd?

Som medlem i vår förening, kan du köpa en USB-sticka med utdrag från alla församlingar som ingår i vårt område. Den innehåller avskrifter från födelse-, vigsel- och dödböckerna, där dessa är sorterade på både fadern, modern och eventuella barn. Bland avskrifterna inkluderas även rekonstruktioner för Hammarlunda och Högseröds församlingar. Det finns också en hel del annat om innehåll i t.ex. kommunarkiv och skolarkiv.

Vill du lära dig släktforska?

Två gånger om året, vår och höst, håller vi kurser i släktforskning där både nybörjare och erfarna släktforskare är välkomna att anmäla sig. Dessa pågår under åtta veckor totalt per gång och leds av erfarna släktforskare som med många års erfarenhet har möjlighet att hitta lösningar till eventuella problem man stöter på.

Vill du engagera dig i vår förening?

För att få en förening att leva och växa, behövs det medlemmar som engagerar sig ideellt

- Man kan hjälpa till som ledare på våra släktforskningskurser,
- Man kan hjälpa till vid våra Öppet Hus-dagar som vi har fyra gånger om året,
- Man kan hjälpa till vid vår dag under Skånes släktforskarvecka i juli,
- Man kan gå med i vår styrelse för att kunna vara med och påverka.

Vill du komma i kontakt med oss?

Vi har en hemsida där du kan läsa om allt som händer i vår förening: www.esff.se gå gärna in på den och se vad vi erbjuder. Vi har ett program där vi har olika inriktningar, både vår och höst

Där finns även kontaktuppgifter om du vill nå oss eller så kan du skicka ett mejl till info@esff.se med dina frågor och funderingar.

Jennie Rahm

Ordförande

TREHÄRADS- BYGGEN

MEDLEMSBLAD FÖR ESLÖV-HÖÖR SLÄKT- OCH FOLKLIVSFORSKARE ÅRGÅNG 36 NR 2, 2022

35 år
1987-2022

Eslöv-Höör Släkt- och folklivsforskare

- Föreningen bildades 1987
- Föreningens område är Trehäradsbygden; Onsjö, Frosta och Harjagers härader
- Antal medlemmar 337
- Föreningen är medlem i Sveriges Släktforskarförbund och Skånes Släktforskarförbund
- Medlemstidning Trehäradsbygden
- Ordförande Jennie Rahm
- Hemsida esff.se
- E-post info@esff.se

Släktforskarvecka **SKÅNE** 3–8 juli 2023

Arrangör:

Skånes Släktforskarförbund
i samarbete med lokala släktforskarföreningar

Måndag 3 juli

SkSF på Arkivcentrum Syd, Lund
Lund

Onsdag 5 juli

Österlen
Ystadbygden
Söderslätt

Fredag 7 juli

Åsbo
Kullabygden
Svalöv
Bjäre
Landskrona

Tisdag 4 juli

Mellanskåne
Staffanstorp
Eslöv-Höör

Torsdag 6 juli

Göinge
Kristianstadsbygden
Malmö
Västerlen

Lördag 8 juli

Kävlingebygden
Lomma-Burlöv
Kullabygden
Åsbo

www.sfv2023.sgfm.se

ÅRSMÖTE DIS Syd

2023-03-26

Plats: Sågenhuset, Ängelholmsgatan 9 Klippan

Föredragshållare: Arkivarie Lisbeth Sällström, Samla-Ordna-Spara

Tid: 13.00 -16.00

Inbjudan finns på sidan 5.

HELSINGBORG

Disgenhjälp på plats

2023-04-13

Tid: 09.30-12

Plats: Föreningslokalen på Stadsarkivet

Tema: Har du problem med Disgen? Vill du ha hjälp att installera, kontrollera databasen, säkerhetskopiera eller annan handledning? Ta med egen dator eller säkerhetskopiering av databasen. Sonja Månsson och Sven Kylefors finns på plats.

Anmälan: Sonja Månsson sonja.mansson@gmail.com, 070 55 60 403.

KLIPPAN

Hjälp med Disgen

Tisdagar jämna veckor 21/3 – 16/5 kl. 17.30 – 21.00.

Vi hjälper dig med dina frågor om Disgen, Disbyt, kartor och bilder i Disgen m.m.

Plats: Åsbo Släkt- och Folklivsforskarens släktforskarjour i deras lokal på Sågen, Ängelholmsgatan 7.

Frågor: Lena Ringbrant Ekelund lena@dis-syd.se

RONNEBY

Disgenträffar

2023-03-18 och 2023-04-15 Tid: 10.00-13.30

Plats: ABF:s lokaler på Kungsgatan 2

Kontaktperson: Bo Lundgren, bo@dis-syd.se, 0735-28 88 25. Ingen anmälan. Fika: självkostnadspris.

Tema: att komma igång med Disgen 2023. Arrangemangen genomförs i samarbete med ABF.

Grunderna i Disgen Ronneby

Vi planerar för en studiecirkel under våren 2023 om grunderna i Disgen tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan i Ronneby. Vi hjälper dig med att ladda ner Disgen och vid behov konvertera från Disgen 8 vid första träffen. Det blir 4-5 träffar och du använder egen dator. Plats: Studieförbundet Vuxenskolan, Väs-

tra Torgatan 7, Ronneby. För medlemmar är cirkeln gratis. Kontaktperson; Staffan Knös; staffan@dis-syd.se, 070-595 13 38.

SÖLVESBORG

Disgenträffar

2023-03-19 och 2023-04-23 Tid: 16.00-19.00

Plats: ABF:s lokaler Nakterhuset, Banks väg 6

Kontaktperson: Bo Lundgren, bo@dis-syd.se, 0735-28 88 25. Ingen anmälan. Fika: självkostnadspris.

Tema: att komma igång med Disgen 2023. Arrangemangen genomförs i samarbete med ABF.

YSTAD

DIS-träffar

Plats: Studieförbundets lokal, Lilla Västergatan 30

Tid: 19.00 – 21.00

Fika: självkostnadspris

Anmälan: senast dagen före träffen via formulär på vår hemsida www.dis-syd.se.

2023-03-13

Tema: Nyheter i Disgen 2023. Vad är nytt och förbättrat i den senaste Disgenversionen. Anders Larsson och Viveca Kristiansen handleder.

2023-05-08

Tema: Kontrollera din släktforskning. Kontrollera dubletter och notiser med hjälp av de inbyggda kontrollerna i Disgen. Anders Larsson och Viveca Kristiansen handleder.

DIGITALA DISTRÄFFAR

Fråga en fadder om Disgen 2023.1

Varannan onsdag från den 15 mars. Tid 15.00-17.00.

Ingen anmälan behövs, följ länken som finns i vår Facebook-grupp eller via Zoom Meeting ID: 820 6840 3151 - Passcode: 454545.

Släktforskning - Teknik, träffar med Zoom

2023-03-14 kl. 15-17. Tema: Lantmäteriet och kartor

2023-04-18 kl. 15-17. Tema: Gedcom mellan program

2023-05-16 kl. 15-17. Tema: Emigrationen

Obligatorisk anmälan senast dagen före träffen via vår hemsida www.dis-syd.se. Kontaktperson Anders Lindberg, anders.lindberg@dis-syd.se.

Digitala träffar med Blekingegruppen

Under våren 2023 fortsätter vi med våra digitala Disgenträffar via Skype, ca. en gång per månad. Varje träff har vi en frågestund och sedan behandlas något eller några avsnitt i Disgen. Varje träff är max 2 timmar. Är du intresserad att delta? Hör av dig till Staffan Knös; staffan@dis-syd.se, 070-595 13 38.

Digitala bild och kartkurser med Zoom

Lena Ringbrant Ekelund håller digitala bild- och kartkurser på Zoom. Alla kurserna är gratis och består av fyra kursdagar.

Anmäl ditt intresse till lena@dis-syd.se så får du en inbjudan när det är dags för en ny kurs. Följande kurser kan du anmäla dig till:

Grundläggande bild- och kartkurs

Kartkurs fortsättning och

Bildbehandling i gratisprogrammet PhotoFiltre 7.

Distansutbildning i Disgen 2023

För dig som inte kan komma till de olika träffar som DIS Syd arrangerar, erbjuder vi möjlighet till en lärarledd distansutbildning om grunderna i Disgen. Utbildningen är framtagen av DIS Filbyter. För medlemmar i DIS Syd kostar kurskompendiet 750 kr.

Är du intresserad? Kontakta Anders Lindberg,

anders.lindberg@dis-syd.se, 0708-39 79 08.

DISkutabelt som pdf ?

Om du önskar få alla nummer av **DISkutabelt** som pdf, erbjuder vi den möjligheten. Samtidigt som tidningen ges ut får du en e-post som innehåller pdf-filen. Det ger både en minskad belastning på miljön och en besparing.

Vill du ha tidningen som pdf? Skicka namn och medlemsnummer till Staffan Knös på staffan@dis-syd.se.

Tänk på att pdf-filen skickas till den e-postadress du har i DIS medlemsregister. Hur du ändrar uppgifter i medlemsregistret kan du se under Adressändring i redaktionsrutan på sidan 2.

Visste du att ...

... i vår Medlemsportal finns en församlingssida för varje socken med ALLT en halländsk släktforskarer behöver

UPPTÄCK DISBYT

Upptäck den stora släkt-databasen med ca 70 procent av Sveriges historiska befolkning sedan 1500-talet

Databasen består av över 32 miljoner personposter med 62 miljoner händelser och 25 tusen platser kopplade till dem. Disbyt är uppbyggd av släktforskare (medlemmar i föreningen DIS) som har skickat in utdrag från sina släktforskarprogram. Varje post innehåller uppgifter om namn, församling och årtal för händelser som född, gift och död men även andra händelser.

Alla medlemmar kan bidra till Disbyt – och alla andra kan söka i databasen. Om du är medlem och skickar in ett utdrag till Disbyt så får du se fler uppgifter. Genom Disbyt kan du också få möjlighet att knyta kontakter och byta uppgifter med andra släktforskare som forskar på samma personer som du.

På Föreningen DIS hemsida kan du läsa om hur du gör ett Disbytutdrag. Utdraget skickar du sedan med e-post till vårt Disbytombud Kent Hektor. Adressen finns på nästa sida.

Hallands Släktforskarförning

Föreningen med den unika Medlemsportalen som ingår i medlemsavgiften

www.hallandsslaktforskare.se

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning retur
med den nya adressen till:

DIS Syd
Porfyrvägen 20
224 78 Lund

Styrelse

Ordförande

Viveca Kristiansen
Sjövägen 3
274 54 Skivarp
0738-33 24 64
viveca@dis-syd.se

Vice ordförande

Lena Ringbrant Ekelund
Kamrersgatan 17
264 31 Klippan
070-232 00 79
lena@dis-syd.se

Kassör

Nicklas Ljungström
Repslagaregatan 18 C
271 52 Ystad
070-650 20 01
nicklas@dis-syd.se

Sekreterare och Redaktör

Mats J Larsson
Major Nilssonsgatan 4 B
217 52 Malmö
0703-72 75 01
mats@dis-syd.se

Utbildningsansvarig

Anders Lindberg
Luzernvägen 1 D
227 38 Lund
0708-39 79 08
anders.lindberg@dis-syd.se

Webbmaster

Lars Åke Sellberg
Husmansvägen 10
227 38 Lund
070-587 39 68
larsake@dis-syd.se

Ledamot

Bo Lundgren
Tosteborgavägen 11
295 73 Nymölla
0735-28 88 25
bo@dis-syd.se

Ledamot

Magnus Hellblom
Soldat Bohms gata 13
226 51 Lund
0733-36 01 02
magnus@dis-syd.se

Ledamot

Staffan Knös
Kungsgatan 34 B
372 37 Ronneby
070-595 13 38
staffan@dis-syd.se

Faddrar

Disgen

Anders Larsson
Mellang 3 A lgh 1103
233 32 Svedala
anders@dis-syd.se

Disgen

Arne Sörlöv
Norra Alnaryd 216
370 33 Tving
0721-50 53 33
arne.s@dis-syd.se

Disgen

Bengt Johansson
Gullvivevägen 10
264 71 Östra Ljungby
070-648 07 11
bengt.johansson@dis-syd.se

Disgen

Bengt Kjöllnerström
Östra Vallgatan 41
223 61 Lund
070-270 39 44
bengt@dis-syd.se

Disgen

Bo Lundgren
Tosteborgavägen 11
295 73 Nymölla
0735-28 88 25
bo@dis-syd.se

Disgen

Carl Strandberg
Strandpromenaden 20
234 39 Lomma
0705-94 27 75
carl@dis-syd.se

Disgen

Magnus Hellblom
Soldat Bohms gata 13
226 51 Lund
0733-36 01 02
magnus@dis-syd.se

Disgen

Staffan Knös
Kungsgatan 34 B
372 37 Ronneby
070-595 13 38
staffan@dis-syd.se

Disgen

Sven Kylefors
Kantorsgatan 22
254 51 Helsingborg
070-329 73 45
sven@dis-syd.se

Disgen

Torgny Larsson
Östra Hyllievägen 17
216 21 Malmö
0707-41 40 18
torgny@dis-syd.se

Karthantering och Disgen

Lena Ringbrant Ekelund
Kamrersgatan 17
264 31 Klippan
070-232 00 79
lena@dis-syd.se

Min Släkt

Lotta Sörensen
Nexövägen 27 C
294 35 Sölvesborg
0760-14 12 62
lotta@dis-syd.se

Övriga funktionärer

Valberedning samman-

kallande
Ingemar Odenbrand
Rudeboksvägen 365
226 55 Lund
070-317 74 77
ingemar@dis-syd.se

Revisorer

Tommy Göransson
Sävtigen 3
274 32 Skurup
070-328 40 41
tommy@dis-syd.se

Bengt Johansson
Gullvivevägen 10
264 71 Östra Ljungby
070-648 07 11
bengt.johansson@dis-syd.se

Disbyttombud

Kent Hektor
Götgängen 18
271 44 Ystad
0707-53 02 01
kent@dis-syd.se

Hedersordförande

Jan Nilsson
Lagerlöfs väg 14
245 32 Staffanstorps
0767-89 57 88